

Føroyingar og ítróttur

Endað

Fótbóltur:

Mangan sat maður hesi kriggsárini og royndi at penta sær eina mynd saman, ið sýndi, hvussu til mundi standa heima. Sum oftast var tað ein dækk mynd, tú fekk, men so uggaði tú teg tó altíð við tí: um ikki annað, so fáa teir av Eingilsk-manninum lært at sparka fótbólt. Men hygg nú tú kemur heim. Tú kannst einki siggja til tað snilda, fima og kímiga lag-ið, sum hevur gjørt eingilskan fótbólt gítan um allan heima — og gentlemannin sært tú einki til, hvørki millum leikarar ella áskoðarar. Ja, onkur er tann, ið tekur mær heita illa upp, men eg legg kortini aftrat, at gentlemaðurin hevur ongan tíð verið serliga sjónskur í føroyskum ítrótti, men eg eri bangin fyri, at okkara ítróttur er líka so bygðakendur og at gentlemaðurin er ringari at tekkja nú, enn hann var í fyrru helvt av 30-unum. Eg havi tosað við menn um hetta, nógvir siga, tað er beint: men allir leggja teir aftrat, at tað ikki er tí, at Føroyingar eru tornæmir, teir einki hava lært av Brittum, men tí at Brittar nýttu eitt spælingarlag, sum var teim til lítlan heiður. — Teir spældu kriggsfótbólt! Hetta var stórt vónbrot.

Men hetta er farin ljót tíð — nýggj tíð stendur fyri durunum, og ítróttarmenn úr øllum lond-um fara at leita saman. — Grannar okkara fyri vestan — Islendingar — hava bjóðað danska landsliðinum av — Danir hava tikið av, og okkara I.S.F. hevur verið so heppið at fáa út-vegað, at teir á vegnum taka dyst her móti okkara landsliði. Okkara fótbóltsspælarar eru fróir og vit, ið teim standa næst, gleða okkum. Men nú komi eg aftur við affinnum og spætti: Hvat halda tit islendskir og danskir fótbóltsspælarar gera nú — um veturin? Halda tit teir ganga hendur í lumma og geispa kvöldini burtur? Nei, teir fiska innandura ítrótt av ymskum slag: fimleik, svimjing, handbólt og nevaleik — teir renna úti í kava vásakleddir. Hetta gera teir ikki bert fyri stuttleika, men tí teir taka sín ítrótt alvarliga, teir gleða seg til og kenna tað sum ein heiður, at teir sleppa at umboða sitt felag — ja, sleppa at umboða sitt land — og við hesum fylgir tann ábyrgd, at teir tiggja sær á ein slíkan hátt, at teir ikki gera felagnum, land-inum fyri skommum. Tá kavin er farin av jörðini, fara hesir menn út á leikvöllin: sterkir, liðmjúkir, freystir, fimir og hava eftir at læra at temja bóltin.

Ja, siga okkara menn, teir

kunnu saktans, teir hava høli, teir hava amboð, teir hava eitt samfelag, ið stuðlar teir. Vit eiga einki, samfelag okkara er líka væl til passar, um vit sækja ella flóta. Har til vil eg siga, at bert ein partur av hesum er rættur. Tó at oyggjarnar eru smáar, so er eingin bygd oyggj so lítil, at hon ikki kann pøsa mann, ið renna vil úti og mýkja liðir og vøddar, men hvussu nógvir gera tað? Her í Havn hava vit eitt fimleikafelag — hvussu er har, er har mannatroðkan? Nei, tí verri. Á fyrsta mannsliði eru teir somu 10—12 manns, sum nú í eini 10 ár hava sýnt, at fimleikur livir í høvuðsstaðnum. Á øðrum liði eru 14—16. Eg havi mangan spurt, hvar ungdomurin í hesum býnum við 4.000 íbúgvum er. Hvar eru bóltspæ-lararnir í H. B., í B. 36, hvar eru skiparaskúlanæmingarnir, hvar eru háskúlanæmingarnir? Tú yppir óksl. — Nei, lat okkum siga sum er: alt ov nógvir av okkara bóltspælarum taka ikki sín ítrótt fyri annað, enn nakkað tú stuttleikar tær við, tá einki annað gerst.

Ein grundin til, at ungfolkið ikki gongur til frivilligan fimleik, man vera tann, at tey sum púra sør eru — og tað eru tey nógvu — smæðast, eru bangin fyri at flent verður at teimum — halda, at her sleppst ikki fram at úttan av alkönum fólki. Henda hugsan er so blóðskeiv, sum hon kann vera og man vera eitt úrslitið av, at Føroyingar hetta seinasta mannaminnið eru beittir so nógv hvør eftir øðrum. — Vit eru bangnir hvør fyri øðrum.

Tit eru øll vælkomnir í fimleikafelagið, meir ófim tit eru, meir vælkomnir eru tit. — Passar tað tykkum ikki, so iðkið handbólt í Neistanum, ella takið sum skjótast í brúk stóru barak-ina býráðið hevur lovað tykk-um, ella takið tykkum saman og rennið ein túr niðan á Ternu-rygg tvær ferðir um vikuna. — Oman aftur komnir fara tit inn í baðstovu og taka tykkum heitt og kalt bað — hava tit fyrst gjørt hetta eina ferð, brellast tit eftir meir. Sigid mær frá og eg skal koma við tykkum.

Vit eiga øll í felag, ung og gomul, lærarar, býráð, lögting og ikki minst okkara blóð, at bera tað so í band, at ítróttar-livið verður ein fólkarørsla, eins og hon er tað í grannalondum okkara. — Um degini sá eg mynd av islendskum gentum, sum ruddaðu sær leikvöll til handbólt. Tað hevur okkara ungdomur óivað eisini gjørt her og har av eintingum, men vit eiga at gera meira enn. Ungdóm-urin má sjálvur ganga á odda og sýna, at tað er mergur og vilji í honum. So kann eg ikki

trúgva annað enn, at samfelagið kemur við einari hjálpanði hond. Lögtingið veitir ítróttinum 50.000 kr. um árið.

Havnar Ítróttarráð, ið saman-kallað hevur til henda fund, ar-beiðir við stórum projekti yvir leikvöllar í Gundadali. Uppgáv-an er so stór og so góð, at vit mugu øll koma teimum til hjálpar á ymskan hátt. Var rætti ítróttarandin gingin okk-um í blóðið, søgdu vit: Heit á okkum og vit skulu hjálpa, hvat vit kunna. Hesin tekur seg fyri at arbeiða ókeypis í 3 dagar, hasin tekur seg fyri 6 dagar. Gentur og dreingir á teimum ymsku arbeiðsplássum siga til arbeiðsgevara teirra: Tak eina krónu burtur av okkara vikuløn og set hana í Ítróttagrunnin. Tit merkja tað ikki, men tá saman um kemur, er grunnurin vaksin við fleiri túsund krónur o. s. fr.

Ítróttarmentan — lyndisávirkan

Mangir kappleikir eru her hjá okkum farnir fram gjögn-um tíðina, sum betri vóru óspældir, vegna tess at bæði leikarar og áskoðarar hava sýnt eina ítróttarmentan, sum liggur lægri enn tann, ið ikki hevur sæð, kann trúgva. Her skal ikki takast upp dómi. Nógvir vakrir dystir eru eisini leikaðir. Til hetta óskil er at siga, at eftir minni hugsan er ein høvuðsat-voldin tann, at alt ov ringir dómárar eru nýttir, og fyrr enn I. S. F. hevur loyst dómara-spurningin, batnar ungfolkið ikki á hesum øki.

Eitt stórt gramt tröll hevur nú eina ferð sett sínar herviligu klør í okkara fólkasál. Har rivur og slútr tað í okkum og sigur mergin úr okkum, tað eitur klandrið, og tað má fyri alt í verðini rekast út av leikvöll-inum; tí just har skal tann and-in nórast, ið verða skal klandr-inum at bana.

Teir ymsku ítróttir hava ikki allir somu ávirkan á manna-lyndið. Í Onglandi — tað land, ið hevur tað hægstu ítróttarment-an — hava skúlarnir at kalla ongan ans fyri øðrum ítróttum enn teim, har eitt lið kappast við annað — har millum fótbólt — tí henda kapping er tann best hóskandi til ávirkan og upp-al-ing av mannalyndinum til dygd-ir, ið koma skulu fyrst einstak-linginum og síðan samfelagnum til góðar.

Einhvør lærari, ið tekur upp-alingsstarv sitt í álvara og hevur evni á hesum øki, veit, at tá óvit-ar iðka ítrótt, er tað, og skal tað vera spælni. Men samstundis rekur hann hetta spælni á slíkan hátt, at tað verður honum eitt av teim ítastu uppalingaram-boðum, úttan at óvitarnir geva sær far um tað. Teir fáa at vita:

1. At eitt bóltlið er eitt pinka-litið samfelag, har hvør einasti leikari hevur sína serligu upp-gávu í felagsupphyggingarstarv-inum, og at aðalnevnanin fyri øllum teim uppgávum, ið álagd-ar verða leikarunum, heitir samvinna og aftur samvinna.

2. At akta minsta vink hædd-mannsins.

3. At teir mugu temja lyndi teirra til at leika fyri seg sjálv-an.

4. At tann besti leikarin er hann ið megnar at gera spælið lættari fyri partamenn sínar.

5. At ein rættur ítróttarmaður er væl fagnaður bæði á leikvöll-um og í mannafelaginum.

Vegna tess lyndiseyðkenni hansara eru:

1. Hann er orðhildin og álit-andi og mótir til dyst eins og á sínum arbeiðsplássi í góðari tíð.

2. Viðvíkjandi venjing og hvíld býr hann seg út sum best til hvønn einasta dyst og eirir seg ikki.

3. Hann er tigandi og hövisk-ur í sínari ferð og reksar ikki upp umbering, tá hann hevur tapt, men viðgongur mótpartsins dugnaskap.

4. Hann sigur eins og Eingilsk-menn: tapi og vinni við sama sinni.

5. Hann eigur muru til at stríðast líka mannliga, tá hann stendur til tap, sum tá hann er við yvirlutan.

Tað kundi horið á, at ein og annar setti hövdið fyri seg og helt, eg eri ov affinngarsamur og kanska ov bondskur. Har til er at siga, at eingin skuldi verið fegnari enn eg, um rætti ítróttarandin hevði stórri tak í okara ungdomi, enn eg her vil vera við, og væl ber til hjá ung-dóminum at reka meg aftur, tí enn er ikki ov seint at taka í brúk tað sindrið vit eiga og búgva seg út sum best til summarið.

Martin Holm.

Dynamit

og annað sprengievni

C. C. JOHANSEN

TØRSHAVN

TLF. 30

2 sykluhjól

eru til sølu.

Prentsmj. v. á.

Blanka er besta
blankingarevni.